

Sygn. akt I UK 433/14

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania J. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 6 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 1858/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa (kasa Sądu Apelacyjnego w Katowicach) na rzecz adwokata M. M. 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu odwołującemu się, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 maja 2014 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie z odwołania J. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. w przedmiocie prawa do emerytury, oddalił apelację odwołującego się.

Odwołujący się zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W ocenie skarżącego istnieje potrzeba

wyjaśnienia kwestii znaczenia przyporządkowania danego rodzaju pracy do określonej branży dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia jest wykazanie przez skarżącego okoliczności, które podlegają rozważeniu przez Sąd Najwyższy podczas przedsądu, czyli wstępnego badania sprawy, mającego na celu stwierdzenie występowania jednej z przesłanek skargi, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przesłankami tymi są: 1) występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, 2) potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) nieważność postępowania lub 4) oczywista zasadność skargi. Podstawowym celem instytucji przedsądu jest bowiem rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Jeśli więc wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, przez odwołanie się do art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., jak w rozpoznawanej sprawie, wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to w uzasadnieniu wniosku winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (wyrok Sądu Najwyższego z 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNP 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego:

z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Przedstawiona przez odwołującego się kwestia nie spełnia wskazanych wyżej wymogów w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23

marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158, z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie sformułował natomiast istotnego zagadnienia prawnego w wyżej wskazany sposób.

Poza tym, co do zasady Sąd Najwyższy uznaje, że wyodrębnienie rodzaju prac w świetle przepisów rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) ma charakter stanowiskowo - branżowy i nie można swobodnie wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w rozporządzeniu (wyroki Sądu Najwyższego z 24 marca 2015 r., II UK 191/14, niepubl.; z 12 lutego 2013 r., II UK 190/12, LEX nr 1360242; z 19 listopada 2012 r., LEX nr 1427713). Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości w oddzielnych działach oraz przypisanie poszczególnych stanowisk pracy do gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione (wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2013 r., I UK 547/12, OSNP 2014 nr 1, poz. 11).

Ponadto z dokonanych w sprawie przez Sady ustaleń faktycznych wynika, że prac ubezpieczonego nie można zakwalifikować jako pracy w rozumieniu załącznika do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r., wykaz A, dział XIV, poz. 25. Ubezpieczony co do zasady wykonywał pracę na terenie warsztatu mechanicznego, a jedynie sporadycznie przebywał na oddziałach produkcyjnych. Odnośnie do prac wskazanych w dziale III poz. 78 tego wykazu, to pomimo tego, że Sąd odwoławczy wskazując na pracę ubezpieczonego w przemyśle lekkim, a nie w hutnictwie i przemyśle metalowym, nie dokonał dalszej szczegółowej analizy, to z ustaleń faktycznych w sprawie nie wynika, aby ubezpieczony wykonywał wskazane tam prace i był narażony na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy przemysłu metalowego.

Skarżący zmierza zatem w istocie do poddania pod osąd Sądu Najwyższego kwestii dotyczących dokonanych w sprawie ustaleń i oceny dowodów, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 398³ § 3 k.p.c., nie podnosząc ponadto zarzutów naruszenia przepisów postępowania.

Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującemu się w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 19 i 20 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).